

De gom, de rode bic en de markeerstift - over Gods (on)voorwaardelijke liefde

Einde

beloof me dat je de bladzijden eerst leest, vooraleer je ze oproekt

Een dakloze zat aan de ingang van een kerk. De predikant nodigde hem uit om binnen te komen, maar de man wou niet. De predikant vroeg vervolgens of hij een Bijbel kon gebruiken. *Ja, zei de dakloze, ik kan dat papier wel gebruiken om mijn sigaretten te rollen. Oké* zei de predikant, *maar beloof me dat je de bladzijden eerst leest, vooraleer je ze oproekt*. De dakloze ging daarmee akkoord en in de daaropvolgende maanden las hij de evangeliën van Matteüs, Marcus en Lucas. Maar toen hij Johannes 3:16 wou oproken, sprak hem dat zo aan, dat hij die God wou leren kennen.

Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Johannes 3:16

Gods liefde is onvergelijkbaar groot, maar niet goedkoop. Zijn liefde gaat niet over *krijgen*, maar over *geven*. God gaf in verschrikkelijke omstandigheden het beste van zichzelf, opdat wij voor altijd met Hem zouden kunnen leven.

een reactie op de hardheid van het verleden

Dit artikel gaat over Gods onvergelijkbare liefde. Vroeger werd God meestal voorgesteld als streng, autoritair en moraliserend. Mensen van de oudere generatie klagen daar nog over. Maar in *de sixties* kwam er een reactie op het harde en liefdeloze verleden. Je zag aan de kerken affiches verschijnen "**God is liefde**". Het was nodig om dat eens in de verf te zetten! Maar die slogan heeft ook zijn nadelen. Want liefde heeft in het gewone taalgebruik een romantische betekenis die nogal afwijkt van de liefde die in de Bijbel wordt bedoeld: Bijbelse liefde gaat niet over krijgen, maar over geven...

geen teken van zwakheid, maar een teken van kracht

Ook doet de slogan "*God is liefde*" misschien vergeten dat God ook andere eigenschappen heeft, die we niet mogen negeren. God verdraagt geen machtsmisbruik, geen onrecht, geen vuil, geen zonde ...

Wanneer wij iets niet verdragen is dat misschien uit zwakheid: omdat we *tegen niet veel kunnen*, of omdat we *er ons slecht bij voelen*. Maar wanneer God iets niet verdraagt, is dat geen teken van zwakheid, maar een teken van kracht. "*Niet verdragen*" gaat dan niet enkel over emoties - neen, het betreft een objectieve absolute onverenigbaarheid, zoals licht niet verenigbaar is met duisternis.

"God is licht en er is in Hem geen spoor van duisternis" zegt Johannes. Hij is volmaakt maar ook onvoorstelbaar krachtig. Dat leren we uit *het Oude Testament*, waar God zich manifesteerde op een bijzondere wijze, na de uittocht uit Egypte. Hij gaf het Joodse volk *de Tien Geboden* en was in de woestijn bij hen aanwezig in een speciale zwaar beveiligde tent, gebouwd volgens zijn instructies. Die tent lijkt wel een levensgevaarlijke **hoogspanningscabine** waar je niet zomaar binnengaat. Maar zo'n cabine is noodzakelijk wanneer je elektriciteit dicht bij de mensen wil brengen. God wil dicht bij ons komen, maar we mogen

de kracht en de zuiverheid van de Eeuwige - Schepper van hemel en aarde - niet onderschatten!

[Lees ook "Een onvoorstelbare verkleining - Het Oude Testament in een notendop"](#)

zonde* gaat veel verder dan *kwaad

Toch wil God vervuilde mensen die niet meer met Hem verbonden kunnen worden, met Zich verenigen en opnemen als familie. Dat kan niet wanneer we vuil blijven, omdat *zonde* genegeerd of vergoelijkt wordt. Dat ouderwetse begrip *zonde* wordt hier met opzet gebruikt omdat het veel verder reikt dan *kwaad*.

Bij *kwaad* denken we vooral aan schade die toegebracht wordt aan de medemens, en tegenwoordig ook aan onze bevuilde en overbevraagde biotoop. Maar *zonde* wijst erop dat we gelijktijdig ook in die eeuwige dimensie God kwetsen. Een beetje zoals ook ouders die niet persoonlijk worden aangevallen, toch ten diepste worden gekwetst wanneer hun zoontje of dochtertje wordt misbruikt.

Kwaad kan je objectief aanwijzen en veroordelen. Maar *zonde* gaat ook over hetgeen vuil is in onze gedachten, gevoelens, verlangens... Over slechte intenties die om een of andere reden niet konden worden uitgevoerd. En er is ook *de zonde van het nalaten*: het goede dat we hadden kunnen doen, doch hebben verzuimd. *Kwaad* verjaart of wordt vergeten. Maar *zonde* riskeert ons te blijven

achtervolgen.

blijkbaar móest Jezus lijden en sterven

Zalvende woorden volstaan niet om zonde in die eeuwige dimensie uit te wissen. Al die zonde moet worden erkend, en er moet mee worden afgerekend, anders is geen contact met de Heilige mogelijk.

Maar de mens is niet in staat om de aldaar aangerichte schade te herstellen. Jezus ruimde de zonde op door middel van die vreselijke dood. De kruisdood toont aan dat vergevingsgezindheid niet volstaat. Het feit dat God liefde is, maakt oordeel en straf niet overbodig. Neen, blijkbaar móest Jezus lijden en sterven om onze handen, onze gedachten, onze gevoelens proper te wassen... zodat we verenigbaar worden met God en Hem kunnen ontmoeten.

[Lees ook "De dader, het slachtoffer en de vriend - de betekenis van de kruisdood"](#)

[of bekijk de YouTube video](#)

Ze denken dat het er allemaal niet toe doet

Misschien ook door de slogan "*God is liefde*" hebben veel gelovigen een fout godsbeeld. Ze denken dat God alles maar goed vindt, en hun fouten met de mantel der liefde bedekt. Ze denken dat het er allemaal niet toe doet... dat het uiteindelijk met iedereen wel in orde komt, want "*God is liefde*". *Als er een God is, en als er een hemel bestaat, zal (bijna) iedereen daar wel terecht komen...*

Toen Jeremia leefde, dachten veel mensen er ook zo over. Ze luisterden niet naar zijn onheilsprofetieën, want God zou hun onrecht wel door de vingers zien. Maar God waarschuwde hen dat Hij dat niét zou doen.

Je hebt het land bedorven met je ontrouw en je slechtheid. ... Je zegt wel: "U bent mijn Vader. U heeft altijd van mij gehouden. U vergeeft het allemaal wel. U zal vast niet boos blijven." En intussen doe je steeds ergere dingen. Jeremia 3:2, 4, 5 BB

En dan stortte hun wereld in elkaar. Er kwam oorlog, de Assyriërs en de Babyloniërs vielen het land binnen, Jeruzalem werd veroverd en de tempel werd verwoest. *God is liefde*, maar dat wil niet zeggen dat ze zich alles konden permitteren.

niet om de lat lager te leggen

Ook het optreden van Jezus werd gekenmerkt door liefde én strengheid. Jezus is tegelijk respectvol, vol liefde en medeleven ten aanzien van de gekwetste mens. Hij wil 7 x 77 keer vergiffenis schenken en nieuwe kansen geven aan wie zich wil herpakken. Maar Hij is ook erg streng en reageert consequent tegen elke vorm van onrecht en hypocrisie. En Hij is heel veeleisend voor wie Hem wil volgen. Later, in het boek Handelingen, leggen de apostelen in hun prediking niét de nadruk op Gods liefde - terwijl dit vandaag vaak wél het geval is. Neen zij zeggen dat mensen zich moeten keren tot God en zich afkeren van hun verkeerde levensstijl. Het woord "*liefde*" komt in het boek Handelingen geen enkele keer voor, terwijl het vandaag voor vele predikanten een hoofdthema is. In de brieven van de apostelen is er wél sprake van Gods liefde, maar niet om de lat lager te leggen, maar om aan te dringen op perfectie.

Gods (on)voorwaardelijke liefde

Hoe moeten we "*God is liefde*" dan begrijpen? Je kan de Bijbelteksten over Gods liefde indelen in twee groepen. Er zijn teksten over Gods *onvoorwaardelijke* liefde, en over zijn *voorwaardelijke* liefde. Deze teksten spreken elkaar niet tegen, maar vullen elkaar aan.

De *onvoorwaardelijke* liefde gaat over Gods wezen, zijn persoonlijkheid en zijn houding tegenover de mensheid in

het algemeen. Want liefde is een wezenskenmerk van God. Dat tekent de relatie tussen Vader, Zoon en Geest. En de drie-ene God heeft er alles voor over om ons binnen te leiden in die relatie.

[Lees ook "Een + Een + Een = Een - over de Drie-eenheid"](#)

Die onvoorwaardelijke liefde wordt door Paulus beschreven in zijn brief aan de Romeinen.

Er is bijna niemand die voor een rechtvaardig mens wil sterven; slechts een enkeling durft voor een goed mens zijn leven te geven. Maar God bewees ons zijn liefde doordat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaars waren. Romeinen 5:7 - 8 NBV

God houdt niet van ons omdat we knap en lief zijn. Hij houdt van ons, ook als wij vijandig tegenover Hem staan. De liefde die Hem aanzette om mens te worden en een verschrikkelijke dood te sterven, is niet het gevolg van wat wij Hem te bieden hebben. Het is een onvoorwaardelijke liefde die wat lijkt op de liefde van een moeder voor haar boorling. De moeder zal alles doen wat nodig is voor het welzijn van de baby, en die liefde is onvoorwaardelijk en

eenzijdig: de baby kan haar in die eerste levensmaanden niets teruggeven dan een glimlach en wat vuile luiers.

Maar wanneer wij van iemand houden, draait het vaak om onszelf. Wij voelen ons tot iemand aangetrokken omdat die andere ons een goed gevoel geeft. Wij houden van iemand omdat die knap en lief is - voor ons. Menselijke liefde vertrekt vanuit het "ontvangen". Goddelijke liefde vertrekt vanuit het "geven".

de zoon moet zich aan de regels houden

De tweede groep Bijbelteksten over liefde gaat over de persoonlijke omgang van God met de mens - met het joodse volk, en later met de christenen. Is daar ook sprake van een onvoorwaardelijke

liefde? Neen, God stelt voorwaarden die zijn familieleden moeten vervullen.

Die overstap van onvoorwaardelijke naar voorwaardelijke liefde zie je in *de gelijkenis van de verloren zoon*. Want je hebt eerst de onvoorwaardelijke liefde van de vader die uitkijkt naar de terugkeer van zijn zoon en die, wat er ook gebeurt, de deur openhoudt.

Maar de zoon kan pas opnieuw in huis komen wanneer hij zich herpakt. Binnen die relatie geldt een voorwaardelijke liefde. De zoon moet zich aan de regels houden!

ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U

Met de woorden *"ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U"* erkent de verloren zoon zijn schuld. Niet enkel tegenover zijn vader, maar ook - en zelfs in de eerste plaats - tegenover *de hemel*. Maar hij sluit zijn oude leven af. Nu hij opnieuw thuis is, zal hij zijn drank en zijn slechte vrienden en vriendinnen niet binnenbrengen in het huis van de vader, om daar party's te houden tot in de vroege uurtjes. Neen, hij zal zich houden aan wat de vader van hem vraagt, en de levensstijl van de vader ten dele overnemen. Pas dan kan hij ten volle genieten van de affectie en ook van de bezittingen van zijn vader.

De liefdesrelatie tussen ouders en hun opgroeiende

kinderen is niet onvoorwaardelijk. De kinderen moeten die liefde beantwoorden en zich houden aan de regels van het huis. Als het kind in onmin leeft met zijn ouders, als het zich niet gedraagt... dan kan het die liefde niet langer ontvangen.

Dat dit ook geldt in de relatie tussen God en mens, zien we in een uitspraak van Jezus in het evangelie van Johannes.

Wie mijn geboden kent en zich eraan houdt, heeft Mij lief. Wie Mij liefheeft zal de liefde van mijn Vader en Mij ONTVANGEN, en ik zal Mij aan hem bekendmaken.
Johannes 14:21

ONTVANGEN staat in hoofdletters want die uitspraak illustreert het conditionele karakter. Gods liefde is onbevattelijk groot, maar niet iedereen ONTVANGT die liefde ook effectief. Om haar te ontvangen, moeten we bepaalde voorwaarden vervullen: we moeten doen wat Hij wil en leven volgens zijn voorschriften.

een gom, een rode bic en een markeerstift

We moeten de voorwaarden vervullen, maar God doet er alles aan om ons daarbij te helpen. God treedt op als Leraar en maakt gebruik van een gom, een rode bic en een markeerstift. Want daarmee corrigeert Hij het

dagboek van ons leven. Hij wijst fouten aan, zodat we kunnen bijleren. Hij gomt lelijke passages uit, en Hij geeft andere passages een intense mooie kleur.

Heel wat passages in het dagboek van ons leven zijn niet zo mooi. Het zijn passages waaruit blijkt dat we Gods regels niet hebben gevolgd. Passages waarin we ons egoïstisch gedroegen, waarin wij God niet de plaats gaven die Hem toekomt, en anderen niet behandelden zoals we zelf behandeld willen worden.

God gebruikt de gom niet ongevraagd

Gods liefde is als een gom. God wil die bezwarende passages uitwissen, zodat ze ons niet blijven achtervolgen, en we innerlijke vrede ontvangen en blij en rustig worden. En Hij kán uitwissen, dankzij Jezus die schuld op zich nam.

Maar God gebruikt de gom niet ongevraagd, want Hij dringt zich niet op. We moeten het Hem uitdrukkelijk vragen, liefst niet in algemene bewoordingen in de stijl van *"vergeef mij wat ik verkeerd gedaan heb"*. Neen, het is beter om de problemen te benoemen: een specifiek gebed is duidelijker en toont dat het ons menens is en dat we bereid zijn de daad bij het woord te voegen. *"Heer ik heb toen dat of dat gedaan ... Ik had dat niet mogen doen. Ik heb die persoon gekwetst en ook U, en, voor zover ik dat nog kan, zal ik het rechtzetten. Wilt gij mij vergeven?"*

God gebruikt de gom bij de start van onze relatie met Hem - maar ook onderweg. Elke bladzijde van het dagboek heeft een mens nood aan die gom: voor kleine vlekjes die niemand opmerkt, voor schunnig gedrag waarmee succes wordt geoogst, en voor vuile vieze vlekken waarvoor we aan de schandpaal worden genageld.

Het is een bijzonder voorrecht dat we in Gods ogen telkens weer vrijgesproken worden. Maar dat hangt samen met zijn voorwaardelijke liefde, want het werkt slechts wanneer we het echt menen, en zelf ook vergeving schenken aan anderen... God gebruikt de gom, op voorwaarde dat ook wij bereid zijn om uit te gommen wat anderen verkeerd gedaan hebben tegenover ons. We kunnen dat illustreren met een Psalm.

Toen beled ik u mijn zonde, ik dekte mijn schuld niet toe, ik zei: 'Ik beken de HEER mijn ontrouw' – en u vergaf mij mijn zonde, mijn schuld. Psalm 32:5

David is hier aan het woord. Over welke feiten het hier gaat, weten we niet. In een andere psalm vraagt hij vergeving voor een grote vieze vlek: moord, en overspel met Bathseba. We zien dat God altijd nieuwe kansen geeft - ook wanneer we zeer zwaar in de fout gaan - op voorwaarde dat we onze zonde erkennen en uitspreken, en bereid zijn om ermee te breken. Deze Psalm gaat dus over Gods voorwaardelijke liefde.

Gods liefde is als een rode bic

En dan is er de rode bic. Hij wordt door de leerkracht gebruikt om de fouten aan te wijzen. Aangenaam is dat niet wanneer je een toets terugkrijgt vol rode aanduidingen. Maar zo kan je bijleren. Echte liefde gaat samen met strengheid en correctie.

Een Bijbeltekst die dat onderstreept staat in Hebreeën.

Kennelijk bent u de bemoediging vergeten die tot u als tot kinderen wordt gericht: "Mijn zoon, je mag een vermaning van de Heer nooit terzijde schuiven en nooit opgeven als je door hem terechtgewezen wordt, want de Heer berispt wie hij liefheeft, straft elke zoon van wie hij houdt." Houd vol, het betreft hier immers een leerschool, God behandelt u als zijn kinderen. Welk kind wordt niet door zijn vader berispt? Hebreeën 12:5 - 7.

We zien hier een direct verband tussen liefde en terechtwijzing. Gods liefde is als een rode bic. Wie leerkracht is - of in het beroepsleven verantwoordelijk is voor anderen - moet wellicht geregeld de rode bic gebruiken om het werk van de student of van de collega te corrigeren. Sommigen kunnen die correcties zonder moeite aanvaarden en dat maakt de samenwerking aangenaam en garandeert een snelle toename van bekwaamheid.

Laten wij ons gemakkelijk corrigeren, door mensen, en

ook door God? Dat is echt wel nodig wanneer we vorderingen willen maken in de leerschool van het leven, en die tekenen van Gods liefde ook effectief willen ONTVANGEN.

een bijzonder mooie kleur

Gods liefde is tenslotte ook als een markeerstift. Zo krijgt onze persoonlijkheid en datgene wat we doen een bijzonder mooie kleur. Dat brengt ons bij de brief aan de Filippenzen.

Doe alles zonder morren en tegenspreken, opdat u zuiver en smetteloos bent, onberispelijke kinderen van God te midden van een verdorven en ontaarde generatie, waartussen u schittert als sterren aan de hemel.

Filippenzen 2:14 - 15

God verlangt dat we schitteren, maar dat kan slechts wanneer we de rode bic en de gom welkom heten. Schitteren is een woord dat ook in Hooglied voorkomt. Want als iemand zich geliefd weet, zie je dat aan zijn of haar uiterlijk. In 1 Korintiërs 13 zegt Paulus dat, wanneer we *niet* handelen uit liefde, al onze inspanningen in Gods ogen geen waarde hebben. Maar wanneer we handelen vanuit GEVENDE liefde, dan komen er in het dagboek van ons leven, prachtig mooie passages, die we kunnen meenemen naar hierboven en die later zullen worden naverteld. Dat kunnen kleine dingen zijn, of grote...

Dat stemt overeen met de uitspraak van Gabriel in Daniël.

De verlichten zullen stralen als het fonkelende hemelgewelf, en degene die velen tot gerechtigheid hebben gebracht als de sterren, voor eeuwig en altijd.

Daniël 12:3

Om af te sluiten laten we Paulus nog eens aan het woord:

Ik ben ervan overtuigd dat dood noch leven, engelen noch machten noch krachten, heden noch toekomst, hoogte noch diepte, of wat er ook maar in de schepping is, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die hij ons gegeven heeft in Christus Jezus, onze Heer.

Romeinen 8:38 - 39

Paulus schrijft hier dat *niets en niemand ons kan scheiden van Gods liefde*. Maar deze tekst gaat over mensen die bij God *kind aan huis zijn* en de rode bic en de gom welkom heten. Mensen die zoals Paulus in dat hoofdstuk omschrijft, Jezus erkennen als Heer - als hun baas, hun chef. Die mensen zullen schitteren. God neemt hen in bescherming en niets zal hen kunnen scheiden van zijn liefde!

[C.S. Van Audenard](#)

april 2020

Begin